

Sygn. akt II UK 274/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku J. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 11 kwietnia 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w P.
z dnia 13 stycznia 2017 r., sygn. akt III AUa .../16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 stycznia 2017 r. Sąd Apelacyjny w P. oddalił apelację J. M. od wyroku z dnia 12 maja 2016 r., którym Sąd Okręgowy w P. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P. z dnia 23 lipca 2015 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj.: 1) art. 232 zdanie drugie w związku z art. 278 § 1 k.p.c. przez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego lekarza ortopedy, ewentualnie wspólnie z neurologiem i neurochirurgiem, w sytuacji gdy sporządzona w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji opinia neurologia i neurochirurga nie obejmowała badania stawu kolanowego oraz wpływu wypadku przy pracy na stan tego stawu, pomimo wskazania przez neurochirurga, że nie

ocenił on stawu kolanowego, gdyż należy to do ortopedy, a w konsekwencji - wypowiedzenie się przez sąd w zakresie wiadomości specjalnych wymagających przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego; 2) art. 232 zdanie drugie w związku z art. 477¹⁴ § 1 *in fine* k.p.c. przez ich niezastosowanie i nieprzeprowadzenie z urzędu przez Sąd pierwszej instancji dodatkowego dowodu z opinii biegłych sądowych - neurologa i neurochirurga, ewentualnie wspólnie z ortopedą, w sytuacji gdy opinia neurologa i neurochirurga była konsekwentnie kwestionowana przez wnioskodawcę działającego bez profesjonalnego pełnomocnika procesowego.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono stwierdzeniem, że „w świetle zgromadzonego w przedmiotowej sprawie materiału dowodowego powyżej sformułowana podstawa kasacyjna czyni przedmiotową skargę oczywiście uzasadnioną” oraz istnieniem istotnego zagadnienia prawnego „w zakresie ustalenia, czy w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych na sądzie ciąży, w szczególności na podstawie art. 468 k.p.c. w zw. z art. 232 zdanie drugie k.p.c., szczególny obowiązek prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu celem ustalenia prawdy materialnej, w szczególności w sytuacji gdy osoba odwołująca się od decyzji organu rentowego nie jest w postępowaniu sądowym reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym”. Skarżący wskazał, że „dalsze uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania [znajduje się] w kolejnej części niniejszego pisma”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod

warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie wykazuje ich występowania. Odesłanie w tym zakresie do uzasadnienia podstaw kasacyjnych jest niewystarczające, gdyż rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Należy zatem jedynie stwierdzić, że po pierwsze, w przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej chodzi nie tylko o naruszenie prawa, ale także o oczywisty wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie sprawy. Oznacza to, że we

wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność konieczne jest wykazanie, iż wskazywane uchybienia i naruszenia przepisów prawa przez sąd odwoławczy były na tyle istotne, że wprost doprowadziły do wydania wadliwego wyroku. W szczególności dotyczy to zarzutów naruszenia przepisów postępowania, które nie mogą być celem samym w sobie, ale zasadniczo muszą służyć wykazaniu oczywiście błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia zawartego w wyroku (por. wyroki z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811 oraz z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr 1771399). W konsekwencji - niezależnie od tego, że skarżący nie wskazuje przepisów prawa, których obraza miałyby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego wyroku - oparcie skargi kasacyjnej wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania uniemożliwia dokonanie oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Po drugie, wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne lub potrzebę wykładni przepisów prawnych nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samego pytania (jak czyni to skarżący), ale konieczne jest przeprowadzenie pogłębionego wyводу prawnego w zakresie wykazania, jak przepisy konstruujące to zagadnienie powinny być rozumiane (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974). Takiego wyводу prawnego skarżący nie przeprowadza.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

kc